

Interpellation till Vicki Skure-Eriksson (C) förskolenämndens ordförande

Vad händer med likvärdigheten i förskolan?

Vi behöver en förskola av hög kvalitet i Västerås för att stimulera barns lärande och utveckling så att de får en trygg grund för fortsatt lärande i grundskolan. Ett lärande som ska resultera i en plats på gymnasiet och för många, fortsatta högre studier.

I delårsrapport 2 per den 31 augusti 2020 för förskolenämnden redovisas att andelen förskollärare har sjunkit med en procentenhet sedan tidigare mätning 2018. Nivån är ungefär densamma som i våra jämförelsekommuner och i riket men skillnaderna är stora mellan förskolorna i staden.

Störst är bristen på utbildade förskollärare på förskolor i utsatta områden. Det är allvarligt då det är här de behövs allra mest. De rekryteringsinsatser som görs räcker uppenbarligen inte till för att få fler förskollärare till dessa förskolor. Det innebär att vi inte har en likvärdig förskola i Västerås där alla barn har samma möjligheter till lärande och utveckling.

Delårsrapporten pekar också på de utvecklingsarbeten som pågår för att prova och utveckla kompletterande kompetenser inom förskoleverksamheten. Det handlar exempelvis om att rekrytera socialpedagoger till utsatta områden och att prova en roll som assisterar och avlastar förskollärare och barnskötare så att de kan ägna sig åt utbildningsuppdraget.

Socialpedagoger som stöd i utsatta områden kan vara bra, men kan och får inte ersätta förskollärarna. Att tillsätta assistenter på förskolorna vore olyckligt då de inte får utföra arbete direkt i barngruppen. Då blir de inte heller en del av arbetslaget, vilket försvårar sammanhållning och kommunikation bland personalen på förskolan.

Det föranleder mig att ställa följande frågor:

- Hur ser tidsplanen ut för att öka andelen förskollärare i förskolor med ett tuffare uppdrag så att vi får en likvärdig fördelning av förskollärare på förskolorna?
- Hur ser vi till att dom har möjlighet att leda arbetet i förskolan samtidigt som man kan vara närvarande och aktiv i barngruppen?
- Hur ser resursfördelningen ut mellan förskolor i utsatta områden jämfört med övriga förskolor?
- Finns det en beredskap i nämnden för att kunna ta till ytterligare ännu ej prövade åtgärder för att rekrytera fler förskollärare och komma till rätta med den ojämlika fördelningen mellan förskolorna?

Svar på interpellation från Lars Nordin (V) angående vad händer med likvärdigheten i förskolan?

Lars Nordin (V) har ställt fyra frågor till mig vad som händer med likvärdigheten i förskolan.

Detta är mina svar:

1. Hur ser tidsplanen ut för att öka andelen förskollärare i förskolor med ett tuffare uppdrag så att vi får en likvärdig fördelning av förskollärare på förskolorna?

Svar: Generellt sett är det brist på utbildade förskollärare i Sverige. Inom barn- och utbildningsförvaltningen sker idag sker en central rekrytering av personal till förskolan. Inför läsåret 2019/2020 tog verksamhetschefen för förskolan beslut om att arbeta för en jämnare fördelning av andelen förskollärare. Bakgrunden till beslutet var en stor variation mellan de olika förskolorna vad gäller fördelningen av andelen förskollärare.

Beslutet innebär att förskolor som har en andel förskollärare på 50% eller högre inte får rekrytera ny förskollärare om någon förskollärare slutar, utan vid behov rekrytera personer med andra kompetenser. Efter ett år ser vi att det gett resultat på flera förskolor. Ett exempel på en förskola som ökat sin andel förskollärare är Bergatrollet. De har gått från 15% till 48%. Att vi får en jämnare fördelning av andelen förskollärare är ett långsiktigt arbete. Detta leds och följs systematiskt upp av verksamhetschefen och nämnden.

2. Hur ser vi till att dom har möjlighet att leda arbetet i förskolan samtidigt som man kan vara närvarande och aktiv i barngruppen?

Svar: I förskoleverksamhetens verksamhetsplan för 2020 finns det med en aktivitet att arbeta med området "En flexibel organisation som kan stödja och möta förändrat kompetensbehov över tid" med fokus på aktiviteter såsom:

- Renodla och tydliggöra innehåll i vissa yrkesgrupper
- Hitta nya organisationsmodeller utifrån förändrade behov

Genomförda aktiviteter är bland andra ledarforum med fokus på kvalitet kring förskollärares förutsättningar. På ledarforum samlas alla rektorer tillsammans med verksamhetschefer och utvecklare. Kontakt och dialog har skett med Läraryrket förbundet kring ett seminarium, vilket tyvärr skjutits upp till 2021 på grund av pågående pandemi.

Arbete pågår enligt plan kring kompletterande kompetenser, som exempelvis förskolläraryrkesassistent, inom kommunens resursjobb och även inom projektet Heltid som norm, där personal inom måltidsenheten som inte har heltidstjänst, går in och förstärker upp i förskoleverksamheten på olika sätt.

UTVECKLING VÄSTERÅS

3. Hur ser resursfördelningen ut mellan förskolor i utsatta områden jämfört med övriga förskolor?

Svar: Social vikt är en resursfördelning för att kompensera för förskolors olika sociala struktur. Beräkningen av social vikt är gjord på individnivå, det vill säga resurserna fördelas efter de faktiska barn som finns på enheten den 15 mars. Det är en fast ersättning som räknas fram en gång per år. I beräkningen tas ett index fram för den socioekonomiska strukturen på enheten, den så kallade sociala vikten, som beräknas utifrån två faktorer: utländsk bakgrund och vårdnadshavarnas utbildningsnivå. De två faktorerna vägs in med 50 procent vardera.

Definitionen av utländsk bakgrund är om barnet är fött utomlands med båda föräldrarna födda utomlands eller barn födda i Sverige med båda föräldrarna födda utomlands. Vårdnadshavarnas utbildningsnivå beräknas på den föräldern med högst utbildningsnivå. Resurserna fördelas till enheter där barnens vårdnadshavare har låg utbildningsnivå, antingen enbart folk-/grundskola (37,5 procent) eller enbart gymnasieutbildning (12,5 procent).

Totalt omfördelas cirka 4 % av resursen i förskolan utifrån socioekonomiska bakgrundsfaktorer, via det riktade bidraget för social vikt. I budget 2020 omfördelades 35,4 mnkr; 25,5 mnkr till den kommunala utföraren och 9,9 mnkr till fristående utförare. Syftet med bidraget för social vikt är att kompensera för skillnader i barnens socioekonomiska bakgrund och därigenom ge likvärdiga förutsättningar för alla barn.

För att kunna utvärdera hur sociala vikten bidrar till att kompensera för skillnader i barnens socioekonomiska bakgrund och vid behov göra justeringar i modellen, begär nämnden att alla utförare redovisar vilka insatser bidraget för social vikt använts till och hur insatserna bidragit till att kompensera för skillnader i barnens socioekonomiska bakgrund.

4. Finns det en beredskap i nämnden för att kunna ta till ytterligare ännu ej prövade åtgärder för att rekrytera fler förskollärare och komma till rätta med den ojämlika fördelningen mellan förskolorna?

Svar: Vi jobbar ständigt med att hitta nya vägar för att attrahera människor in i förskollärartyrket. Västerås Stads förskoleverksamhet ligger långt framme när det gäller att använda digitala verktyg i pedagogiken vilket resulterade i att hela 13 förskollärare från Västerås blev nominerade i år till Gulddäppliet, som är ett nationellt årligt pris som delas ut till en eller flera lärare som förnyat lärandet med stöd av IT i undervisningen. Två av förskollärarna från Västerås har gått vidare till slutfinalen den 26 oktober.

Det sker också olika riktade insatser för att jobba med att höja kvaliteten på förskolor som behöver extra stöd i sin verksamhetsutveckling. Vi ser möjligheter att detta kan förstärkas ytterligare i arbetet som nu kommer ske tillsammans med Skolverket i "Samverkan för bästa skola" och de utvalda förskolor som kommer ingå i det utvecklingsarbetet.

Med detta anser jag interpellationen besvarad.

Västerås 2020-10-12

Vicki Skure-Eriksson (C)

Ordförande i Förskolenämnden